

Toolkit ITHACA

**Toolkit pro monitoring lidských práv a všeobecné zdravotní péče
v institucích duševního zdraví a sociální péče**

2010

Tato publikace vychází z projektu Hodnocení ústavní léčby, lidských práv a péče (ITHACA), který obdržel finanční prostředky z Evropské unie v rámci programu veřejného zdraví (www.ithacastudy.eu)

Poděkování

Tato publikace vychází z projektu Hodnocení ústavní léčby, lidských práv a péče (ITHACA), který obdržel finanční prostředky z Evropské unie v rámci programu veřejného zdraví. Projekt ITHACA a vypracování Toolkitu byly vedeny zaměstnanci v 5 centrech:

Institut psychiatrie, King's College London, Anglie: Graham Thornicroft, Jennifer Randall, Tamara Shaw, Diana Rose (zodpovědní za koordinaci projektu).

Společnost Ludwiga Boltzmana, Institut sociální psychiatrie, Vídeň, Rakousko: Heinz Katschnig, Gisela Hagmair, Livia Mutsch, Christa Straßmayr, Gabriele Niedermayer, Traude Izaak (zodpovědní za šíření projektu).

Centrum advokacie duševně postižených, Budapešť, Maďarsko: Oliver Lewis, Csilla Budai, Jasna Russo, Anna Hornyik (zodpovědní za prvky rozvoje lidských práv Toolkitu)

Sekce psychiatrie a klinické psychologie, Univerzita ve Veroně, Itálie: Lorenzo Burti, Antonio Lasalvia, Sara Bernardelli, Elisa Berti, Irene Fiorini, Massimo Garatti, Cinzia Papa (zodpovědní za prvky rozvoje obecné zdravotní péče Toolkitu)

Národní institut pro zdraví a dobré životní podmínky, Helsinky, Finsko: Kristian Wahlbeck, Susanna Hietala, Sarianna Sallamaa, Markku Salo, Tom Stenman (zodpovědní za hodnocení projektu)

Navíc na projektu ITHACA spolupracovali následující evropští partneři:

Belgie	Chantal Van Audenhove, Marian De Groof, Sofie Taeymans, Else Tambuyzer
Bulharsko	Valentina Hristakeva, Dimitar Germanov
Česká republika	Barbora Wenigová, Pavla Šelepová, Jan Stuchlik, Michal Balaban
Německo	Harald Zäske, Maria-Adelheid Stelzner
Řecko	Marina Economou, Eleni Louki, Eleonara Kanellopoulou, Maria Charitsi, Natassa Vasilaki
Litva	Arunas Germanavičius, Dovile Juodkaite, Giedrius Sadzevičius
Nizozemí	Jaap van Weeghel, Judith Hasker, Annette Plooy
Rumunsko	Radu Teodorescu, Iuliana Radu, Claudia Damian, Moraru Ortansa
Slovensko	Janka Hurova, Peter Lalik
Turecko	Alp Ucok, Serap Serbest, Gülşah Karadayı

Obsah

Oddíl 1. Cíle Toolkitu	5
Oddíl 2. Co jsou lidská práva?.....	8
2.1 Normy lidských práv	8
2.2 Regionální normy a mechanismy lidských práv	10
2.3 Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením (CRPD)	13
2.3.1 "Osoby s postižením"	14
2.3.2 Inovace CRPD	14
2.3.3 Mechanismy CRPD.....	15
Oddíl 3. Co je všeobecná zdravotní péče?	16
3.1 Systém všeobecné zdravotní péče.....	16
3.2 Podpora zdraví a prevence nemocí.....	19
3.3 Faktory životního stylu ovlivňující celkový zdravotní stav	20
3.4 Nadměrný výskyt komorbidit a úmrtnosti.....	20
3.5 Poruchy učení/intelektu a všeobecná zdravotní péče	22
3.6 Stigmatizace, diskriminace a „diagnostické překrývání“	23
3.7 Přístup k péči o duševní zdraví	24
3.8 Očkování a imunizace.....	25
3.9 Monitoring poskytování vhodné léčby a péče	25
3.10 Iatrogenní rizika předepsané medikace.....	26
3.11 Účast na rozhodování v oblasti zdravotní péče.....	27
Oddíl 4. Proč sledovat dodržování lidských práv?	28
Oddíl 5. Principy monitoringu lidských práv.....	32
5.1 Nezpůsobovat újmu.....	32
5.2 Provádět pravidelný monitoring.....	32
5.3 Prokázat nezávislost	32
5.4. Vybudovat důvěryhodný tým	33
5.5. Shromažďovat spolehlivé informace	34
5.6. Přijmout zvědavý postoj.....	34
5.7. Bezpečně ukládat informace	34
Oddíl 6. Metody monitoringu lidských práv	35
6.1. Metoda 1: Dotazování.....	35
6.2: Metoda 2: Pozorování.....	41
6.3. Metoda 3: Posuzování dokumentace.....	42
6.4. Jak zaznamenávat informace.....	43
Oddíl 7. Deset kroků monitoringu lidských práv	45
Krok 1: Stanovte si cíle monitoringu	45
Krok 2: Vybudujte monitorovací tým.....	46
Krok 3: Vyškolte inspektory.....	47
Krok 4: Shromážděte základní informace	49
Krok 5: Naplánujte si návštěvy.....	53
Krok 6: Provedte návštěvy.....	56
Krok 7: Napište zprávu	58
Krok 8: Rozšiřujte zprávu	60

Krok 9: Vyhodnořte proces	61
Krok 10: Naplánujte následné návřtřvy	62
Oddíl 8. Průvodce tipy na otázky	63
Oddíl 9: Tipy na otázky při monitorovací návřtřvě.....	70